

Motion till riksdagen 2022/23:162

av **Lawen Redar m.fl. (S)**

Frige Selahattin Demirtaş

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om frigivning av Selahattin Demirtaş och andra politiska fångar i Turkiet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Selahattin Demirtaş är en av partiledarna för det vänsterprokurdiska politiska partiet HDP i Turkiet. Sedan år 2007 är han ledamot i det turkiska parlamentet och efter parlamentsvalet år 2015 omvaldes han som ledamot. Mandatperioden upphörde vid det allmänna valet i juni år 2018.

Den 20 maj år 2016 biföll det turkiska parlamentet en konstitutionell ändring genom vilken den parlamentariska immuniteten upphävdes för totalt 154 ledamöter, däribland 55 ledamöter från HDP. Kvällen den 4 november 2016 frihetsberövades partiledarna Selahattin Demirtaş och Figen Yüksekdağ tillsammans med nio andra parlamentsledamöter i vad som betecknas som en ”pre-trial detention”.

Den 11 januari 2017 framställde åklagaren misstanke om brott på flera punkter. Det avsåg misstanke om att bilda och leda en väpnad organisation, spridning av terroristpropaganda, uppmuntran till brottslig gärning, deltagande i olagliga möten och demonstrationer. Åklagaren yrkade på 143 års fängelsevistelse. Den verkliga orsaken till frihetsberövandet var HDP:s ständiga kritik gentemot den turkiska regimen och i synnerhet president Recep Tayyip Erdoğans auktoritära styre.

I september år 2015 fastslog Europadomstolen för mänskliga rättigheter, i rättsfallet Selahattin Demirtaş v. Turkey, att Turkiet genom sitt agerande överträtt skyldigheten att försäkra sina medborgare rätten till liv, artikel 2. Därtill menade domstolen att Turkiet hade överträtt artikel 13 i konventionen sedan Demirtaş hade förhindrats möjligheten till ett effektivt rättsmedel inför nationella myndigheter och allmän domstol.

Den 20 november 2018 uttalade Europadomstolen, i brist på åtgärder kring fallet, återigen kritik gentemot Turkiet. Europadomstolen menade att Turkiet hade brutit mot artikel 13 om rätten att omedelbart inför domare få sin sak prövad, särskilt mot

bakgrund av att Demirtaş då under två års tid varit frihetsberövad. Europadomstolen menade att den nationella domstolen hade förlängt frihetsberövandet utan tillräckligt starka motiv för brottslig gärning samtidigt som det skett under en tid då Demirtaş varit oförmögen att delta i parlamentsarbetet som förtroendevald. Europadomstolen menade slutligen att det främsta skälet för frihetsberövandet handlar om att kväva pluralismen och begränsa den politiska debattens frihet i Turkiet. Europadomstolen har enhälligt krävt att Turkiet ska vidta nödvändiga åtgärder för att få ett slut på Demirtaş frihetsberövande till dess att en rättslig prövning i ärendet kan komma till stånd.

I juli 2019 yttrade Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna återigen att Turkiet överträtt artikel 10 om rätten till yttrandefrihet. En grundlig analys av Demirtaş uttalanden visar att inget kan betraktas som uppmaning till våld, väpnat motstånd eller uppror. I juni 2020 beslutade den inhemska domstolen i Istanbul att fängelsedommen borde upphävas, men till förmån för nya anklagelser som föranleder fortsatt häktning.

Trots att Europadomstolen tre gånger fastslagit att Demirtaş rättigheter kränkts händer ingenting. Det har nu gått sex år sedan HDP:s partiledare fängslades. Flertalet HDP-parlamentsledamöter och borgmästare är frihetsberövade och tusentals andra sitter också inspärrade för sina åsikters skull. Turkiet avser att fortsättningsvis hålla Demirtaş frihetsberövad. Mot detta måste Sverige med kraft agera.

Lawen Redar (S)

Serkan Köse (S)

Kadir Kasirga (S)